

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	50256 Політологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	50256
Назва ОП	Політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Стадніченко Ольга Іванівна, Міщук Віктор Валентинович, Білоус Олег Михайлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	Радник з міжнародних питань Ужонда Маршаловського Воєводства Західнопоморського Кондратьєва Анна Вікторівна, директор телеканалу «ІРТ-Полтава» Кужик Ігор Ярославович, виконавчий директор Асоціації органів місцевого самоврядування Полтавської області Мікійчук Володимир Пилипович, директор комунальної організації «Інститут розвитку міста» Полтавської міської ради Татаріна Тетяна Іванівна, заступник сільського голови Нехворощанської ОТГ з питань діяльності виконавчих органів ради Хоменко Ольга Станіславівна
Дати візиту до ЗВО	13.10.2022 р. – 15.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/djgxx>

Програма візиту експертної групи <http://surl.li/djgza>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

На основі проведеної дистанційної експертизи ОП Політологія рівня "Магістр" Полтавського державного аграрного університету, ЕГ фіксує оцінки "загалом відповідність" за більшістю критеріїв та "часткову невідповідність" за Критерієм 2 з недоліками, які можуть бути усунуті протягом одного року. ЕГ відзначає позитивні практики та сильні сторони за рядом критеріїв, зокрема ОП характеризується актуальністю, ПРН сформульовані з урахуванням актуальних і новітніх тенденцій розвитку спеціальності, регіонального і галузевого контекстів. МТБ повною мірою задовольняє потреби студентів. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Водночас освітня складова ОП потребує перегляду з метою посилення її практикоорієнтованості, адже наявні обов'язкові ОК лише частково забезпечують отримання здобувачами всіх ЗК та ПРН. Теми і завдання кваліфікаційних робіт не містять інноваційності та не зорієнтовані на проведення досліджень, як заявлено у документах ОП. Діє недосконала процедура вибору дисциплін, перелік вибіркових дисциплін обмежений. Також ЕГ відзначає високий рівень організації дистанційних зустрічей з боку ЗВО та вчасну і повну подачу додаткових документів.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ відзначає відповідність місії та візії університету, врахування в ОП стратегічних напрямків розвитку регіону та ЗВО. ОП характеризується актуальністю, програмні результати навчання сформульовані з урахуванням актуальних і новітніх тенденцій розвитку спеціальності, проблем ринку праці, регіонального і галузевого контекстів, досвіду аналогічних вітчизняних і закордонних ОП. У процесі формулювання цілей ОП враховано положення Стратегії розвитку Полтавщини. Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти. ЕГ констатує наявність чітких та зрозумілих умов вступу на навчання, які враховують особливості ОП, наявність прозорих та публічних нормативних документів для визнання результатів навчання, які отримані у неформальній освіті або у інших ЗВО. НПП, які забезпечують ОП, мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію, наукові публікації. Існує практика залучення на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі до проведення аудиторних занять та виробничої практики. ЕГ констатує співпрацю роботодавців з ОП. Існує системна мотивація викладачів ЗВО задля професійного росту, активне та сучасне студентське самоврядування. МТБ повною мірою задовольняє потреби учасників освітнього поєсу. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, які навчаються за ОП. НПП ОП пройшли стажування у вітчизняних і закордонних освітніх і наукових установах. Відбуваються регулярні опитування здобувачів та НПП щодо якості освітніх послуг, які практикуються в ЗВО. ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), також існує практика визнання результатів навчання, здобутих під час академічної мобільності та у неформальній освіті. ЕГ відзначає загальну позитивну налаштованість гаранта ОП, високу вмотивованість колективу кафедри та ЗВО на реальні покращення та зміни ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ констатує, що ОП не повною мірою демонструє контекст регіональної складової, практичної зорієнтованості і прикладної спрямованості підготовки фахівців. Наявні обов'язкові ОК лише частково забезпечують отримання здобувачами всіх ЗК та ПРН, передбачених Стандартом. Практикоорієнтованість навчання не забезпечена відповідними ОК та завданнями практики, теми кваліфікаційних робіт не містять практичних досліджень чи інноваційності. Наявна система обрання вибіркових дисциплін є недосконалою (студенти мають погодити вибір з односторонніми). Перелік вибіркових дисциплін обмежений. У більшості силабусів ОК в переліку літератури відсутні публікації НПП ОП. Недоліками також є несистемний підхід до оновлення силабусів НПП, відсутність практики міжнародної студентської мобільності. Недостатньо проведена інформаційно-роз'яснювальна робота щодо можливостей участі здобувачів у програмах академічної мобільності, а також можливостей оскарження результатів контрольних заходів та процедури вирішення конфліктних ситуацій. Залучення роботодавців до реалізації та організації освітнього процесу є несистемним, відзначається фрагментарністю і ситуативністю. В ЗВО не розроблено рекомендацій, положень чи інших нормативних актів, що забезпечують запобігання конфліктам інтересів. ЕГ рекомендує посилити спеціалізацію і практикоорієнтований підхід до підбору дисциплін, які є обов'язковими на ОП, розглянути можливість введення практичних робіт на ОП замість семінарських, переглянути програму практики, забезпечивши реальну залученість здобувачів у процес розробки політичних рішень. Варто розглянути можливість включення дисциплін (або частини їх) "Моделювання та прогнозування політичних процесів", "Технології протидії політичним маніпуляціям", "Регіональне управління", "Регіональне співробітництво" у блок обов'язкових дисциплін. Доцільно: розвивати академічну мобільність здобувачів; розглянути можливість залучення зарубіжних науковців та практиків до викладання (враховуючи наявність представника роботодавців з Республіки Польща); забезпечити кращу поінформованість студентів з питань процедури вирішення конфліктних ситуацій; суттєво урізноманітнити пропозиції щодо вибіркових дисциплін; забезпечити можливість обирати вибіркові дисципліни самостійно, незалежно від вибору групи; НПП регулярно оновлювати джерельну базу

дисциплін; систематично залучати стейкхолдерів до оновлення ОП; розглянути можливість запровадження регіонального замовлення; покращити умови доступу до мережі Інтернет в усіх приміщеннях ЗВО; проводити інформаційну роботу зі студентами про їх освітні права, особливо про порядок оскарження результатів контрольних заходів, академічну мобільність, залучаючи до неї органи студентського самоврядування та адміністративний персонал ЗВО; розробити нормативні документи, що запобігають виникненню конфлікту інтересів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ, ознайомившись на офіційному вебсайті ЗВО (<http://surl.li/cpkdi>) із ОП (<http://surl.li/czczh>), проаналізувавши результати спілкування у фокус-групах дійшла висновків, що в ОП є коректно і чітко сформульовані цілі, які відповідають Стратегії розвитку ЗВО (<http://surl.li/dbyeh>), Перспективному плану розвитку ЗВО (<http://surl.li/dbyfc>) і Статуту ЗВО (<http://surl.li/ccvdz>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Внаслідок проведених зустрічей із заінтересованими сторонами, ЕГ констатує, що в цілях та ПРН їхня думка враховується. Організація опитувань стейкхолдерів відбувається відповідно до Порядку проведення та організації опитування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів (<http://surl.li/bgset>). У результаті проведеного анкетування були надані пропозиції стейкхолдерами, котрі враховані під час перегляду ОП (<http://surl.li/czgcj>), а саме: було запропоновано ввести вибірккову навчальну дисципліну «Технології протидії політичним маніпуляціям» замість вибіркової навчальної дисципліни «Проблеми сучасного сепаратизму», запровадити обов'язкову навчальну дисципліну «Сучасна зарубіжна політологія» замість обов'язкової навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасної політики», замість обов'язкової навчальної дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» ввести обов'язкову навчальну дисципліну «Педагогіка та психологія вищої школи», проводити педагогічну практику не в III семестрі, а в II семестрі, забрати з ОП СК 09 «Здатність професійно викладати соціально-політичні дисципліни на відповідному рівні освітньої кваліфікації». Поряд з цим ЕГ констатує, що залучення стейкхолдерів до обговорення та перегляду ОП не має системного характеру та потребує удосконалення. ЕГ рекомендує налагодити більш дієві механізми залучення стейкхолдерів до формування і перегляду ОП. Також пропонуємо ЗВО більш тісніше співпрацювати із стейкхолдерами задля їхнього глибшого розуміння суті і перспектив ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ПРН на ОП сформовані із урахуванням тенденцій та викликів розвитку спеціальності, галузевого контексту, потреб ринку праці щодо залучення випускників до роботи у владних структурах, у політичних партіях, громадських організаціях тощо. ЗВО першим в Полтавському регіоні розпочав підготовку студентів спеціальності 052 Політологія на першому та другому рівнях вищої освіти. ОП є єдиною в Полтавській області щодо підготовки політологів-магістрів. Спілкування у фокус-групах із стейкхолдерами та іншими учасниками освітнього процесу підтвердило значні регіональні потреби щодо залучення фахівців з політології для практичної роботи в органах влади, громадських структурах, освітніх установах, ЗМІ тощо. В ОП враховані положення «Стратегії розвитку Полтавської області до 2027 року» (<http://surl.li/jtqw>). Зокрема, комплексний територіальний підхід у Стратегії розвитку області передбачає, що об'єктом регіональної політики є територія, на якій є специфічний набір соціальних, просторових, екологічних та економічних особливостей, партнерство та співпраця включають побудову культури партнерства та співробітництва, орієнтованої на взаємодію громадян та публічних інституцій щодо розвитку. Політика децентралізації та розвитку місцевого самоврядування надає більші можливості щодо залучення фахових політологів. ЕГ пропонує розглянути можливість запровадження регіонального замовлення на ОП. В ОП враховано досвід українських ОП, зокрема ОП «Політичні технології та консультування» у Київському університеті імені Бориса Грінченка, ОП «Політичне консультування у сфері публічної політики» у Донецькому національному

університеті імені В.Стуса в контексті удосконалення змісту дисципліни «Політичний консалтинг» і програмних компетентностей та РН (СК 07, ПР 09), які пов'язані із виконанням політико-організаційних, експертно-аналітичних та консультативних функцій), ОП «Політологія» Ужгородського національного університету (щодо змісту таких дисциплін, як «Політична регіоналістика» і «Державна політика» в контексті програмних компетентностей та РН (СК 04, 08, ПР 04, 06, 07)), які пов'язані із здатністю проводити аналіз влади та урядування, виконувати професійні обов'язки в органах влади та здійснювати управління і ухвалювати ефективні рішення у політичній сфері. Щодо іноземних ЗВО, то в ОП запозичено досвід Університету штату Небраска (США) щодо змістового наповнення таких дисциплін, як «Методологія наукових досліджень» і «Політична регіоналістика», Університету Олександра Дубчека в Тренчині (Словакчина) щодо оптимізації змісту дисципліни «Кратологія», які відображено в РН (ПРН 10, 12, 13). Враховано досвід щодо загальних і спеціальних особливостей складання ОП у Педагогічному університеті імені Комісії національної освіти у Кракові (Республіка Польща).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Проаналізувавши документи ЗВО, ОП та поспілкувавшись зі стейкхолдерами, ЕГ дійшла до висновку, що ОП, попри загальну відповідність Стандарту вищої освіти (<http://surl.li/djksh>), не повною мірою демонструє дотримання ПРН і ОК, які необхідні для ОР «Магістр» в контексті регіональної складової, практичної зорієнтованості і прикладної спрямованості підготовки фахівців. Під час зустрічі із фокус-групою було підтверджено відсутність практичних видів робіт на семінарських заняттях. Ряд навчальних дисциплін («Регіональне управління», «Регіональне співробітництво», «Моделювання та прогнозування політичних процесів», «Технології протидії політичним маніпуляціям»), не зважаючи на регіональний контекст ОП (ПРН 06, 09) та орієнтування ОП (освітньо-професійна академічна з практико-орієнтованим навчанням; ПРН 04) і Стандарту (здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій), не визначені як обов'язкові компоненти ОП, а віднесені до вибіркових.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП є чітко і конкретно сформульована, мета і цілі відповідають стратегії розвитку ЗВО. На офіційному сайті ЗВО є доступними відповідні нормативні документи. ОП спрямована на підготовку фахівців-політологів, котрі можуть бути працевлаштовані в органи влади, у політичні партії, громадські організації та інші суспільні структури. ЕГ підтверджує, що у цілях і ПРН пропозиції стейкхолдерів враховані. Відбувається залучення стейкхолдерів до обговорення ОП. ОП характеризується актуальністю, програмні результати навчання сформульовані з урахуванням актуальних і новітніх тенденцій розвитку спеціальності, проблем ринку праці, галузевого контексту, досвіду аналогічних вітчизняних і закордонних ОП. У процесі формулювання цілей ОП враховано положення Стратегії розвитку Полтавщини. ОП є першою і єдиною в Полтавській області щодо підготовки політологів-магістрів. В регіоні є значні потреби щодо залучення фахівців з політології для практичної роботи в органах влади, громадських структурах, освітніх установах. ОП базується на Стандарті вищої освіти, на підходах компетентнісної структури, поділяє філософію формулювання вимог до майбутніх фахівців, яка закладена в фундамент Болонського процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ констатує, що залучення стейкхолдерів до обговорення ОП та перегляду ОП не має системного характеру та потребує удосконалення. Тому варто налагодити системні механізми залучення стейкхолдерів до формування і перегляду ОП. Також пропонуємо ЗВО більш тісніше та змістовніше співпрацювати із стейкхолдерами задля їхнього глибокого розуміння суті і перспектив ОП. Варто популяризувати ОП, акцентуючи увагу на особливостях регіону і поточної суспільно-політичної ситуації в регіоні та в державі в цілому, а також налагодити тісні зв'язки із територіальними громадами задля пошуку вступників на ОП. ЕГ пропонує у співпраці з органами влади розглянути можливість запровадження регіонального замовлення на ОП. ОП не повною мірою демонструє дотримання ПРН і ОК, які необхідні для ОР «Магістр» в контексті регіональної складової, практичної зорієнтованості і прикладної спрямованості підготовки фахівців.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП чітко і коректно сформульована щодо цілей і завдань, які відповідають стратегії розвитку ЗВО. Мета ОП та ПРН визначено із врахуванням пропозицій стейкхолдерів, з урахуванням особливостей розвитку спеціальності на ринку праці, галузевого і регіонального контекстів, досвіду аналогічних вітчизняних і закордонних ЗВО і ОП. ОП дає можливість досягти таких результатів навчання, які визначено Стандартом освіти. Залучення стейкхолдерів до обговорення і перегляду ОП не має системного характеру та потребує вдосконалення. Недостатньо є комунікативна співпраця із місцевими органами самоврядування з метою пошуку абітурієнтів. Не застосовуються можливості регіонального замовлення задля підготовки фахівців-політологів. ОП не повною мірою демонструє контекст регіональної складової, практичної зорієнтованості і прикладної спрямованості підготовки фахівців. Недостатньо популяризується ОП із акцентуванням на особливостях регіону і загальнодержавної поточної ситуації.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП Політологія складає 90 кредитів ЄКТС. З них, 66 кредитів – обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, 24 кредити – дисципліни за вибором здобувачів. Термін навчання – 1 рік 4 місяці. Зазначений розподіл відповідає вимогам законодавства України до навчального навантаження для другого (магістерського) рівня, а саме ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://cutt.ly/hVBgSXM>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП має чітку структуру, структурно-логічна схема викладання дисциплін є послідовною і не містить принципових заперечень, водночас на думку ЕГ не відображає спеціалізації, регіональної і практичної складової, необхідної для рівня «Магістр». Заявлені результати навчання забезпечуються не повністю, оскільки зміст дисциплін не повною мірою відповідає визначеним результатам навчання. Зокрема, ПРНО8 - вміння здійснювати “розробку і реалізацію наукових і прикладних проєктів у сфері політології” має бути забезпечений ОК 2,8,13,14, однак зміст зазначених дисциплін передбачає розробку наукових проєктів, але не прикладних проєктів в сфері політології. ПРНО4 - вміння “приймати ефективні рішення з питань політики... прогнозувати розвиток політичних процесів... оцінювати ризики й ймовірні наслідки політичних рішень” забезпечується ОК 7,10,11,13,15, однак ці дисципліни не передбачають (відповідно до силабусів) практичних занять, проєктів, аналіз кейсів чи занять з прогнозування. Заявлена ЗКО9 передбачає “здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях” і має гарантуватися ОК 8, 11, 12, 13, 14, 15, які також не містять практичних завдань у силабусах, переважають теоретичні заняття. Спількування з фокус-групою також підтвердило відсутність практичних видів робіт на заняттях. ЗВО, акцентуючи увагу у проектуванні і освітніх цілях ОП саме на регіональному контексті, водночас виносить дисципліни «Регіональне управління» та «Регіональне співробітництво» у вибірковий блок, ставлячи набуття ПРН 09 в залежність від вибору здобувачів. Дисципліни “Моделювання та прогнозування політичних процесів”, “Технології протидії політичним маніпуляціям” є вибірковими і набуття ПРН04 також перебуває в залежності від вибору здобувача. Наявність загальнообов'язкової дисципліни «Політичний консалтинг» (у обсязі з кредитів і, відповідно до силабусу, без практичних завдань чи проєктів) виглядає необґрунтованим, оскільки у вступних фахових випробуваннях наявні тестові питання з блоку «Прикладна політологія», а саме: питання з політичного маркетингу, політичного менеджменту, політичних технологій, виборчих технологій, політичного іміджу, PR у політичній сфері, політичних маніпуляцій. Поважаючи академічну свободу ЗВО, ЕГ вважає за необхідне рекомендувати посилити спеціалізацію і практикоорієнтований підхід до підбору дисциплін ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ встановила, що зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 052 «Політологія». У ОП відсутні ОК, які не відповідають предметній області. Водночас, представлені ОК потребують доопрацювання, оскільки вони не повною мірою забезпечують підготовку фахівців. Зокрема, фокус змісту ряду ОК ("Державна політика", "Світова політична історія", "Кратологія") спрямовано на вивчення теоретичного аспекту політичних наук, що не відповідає заявленому ОП практикоорієнтованому підходу, орієнтованому на регіональну специфіку. Включення до ОП таких навчальних дисциплін, як "Методика викладання соціально-політичних дисциплін" ОК6 та

"Педагогіка і психологія вищої школи" ОКЗ свідчить, що ОП дозволяє набути педагогічні компетентності, що є важливими і затребуваними в регіоні.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Зокрема, передбачений індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін у обсязі 24 кредити. Вільний вибір регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/SBBkfY2>) та Положенням про забезпечення права на вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/ABWkw5G>). Здобувачі можуть ознайомитися з освітніми компонентами, їх переліком й анотаціями дисциплін на веб-сайті факультету та обрати 2 (з 4 запропонованих) дисципліни із каталогу ОП (дисципліни професійної підготовки (<http://surl.li/czdct>), (<http://surl.li/czdcy>)) і 1 дисципліну (з 3 запропонованих) з каталогу університету (<https://cutt.ly/GBWktO8>). Дисципліни з факультетського каталогу: Каталог 2021-2022: Етика ділового спілкування, Оподаткування суб'єктів підприємництва, Охорона праці в галузі та цивільний захист; Каталог 2022-2023: Бізнес-аналітика та оцінка вартості бізнесу, Креативна економіка, Сучасні технології обробки бізнес-інформації. Фокус-група здобувачів підтвердила саме таку кількість вибіркового дисциплін і вважає їх кількість достатньою. Під час зустрічей учасники освітнього процесу відмітили, що адміністрація ЗВО, завідувач кафедри на початку навчального року надають роз'яснення щодо особливостей формування індивідуального плану, переліку дисциплін за вибором, порядком, термінами й особливостями запису для вивчення дисциплін вільного вибору. Індивідуальна траєкторія здобувача включає також вибір теми магістерського дослідження. ЕГ вважає, що кількість запропонованих вибіркового дисциплін лише частково дає можливість здобувачу мати різноманітність вибору та обрати найбільш релевантні предмети для вивчення. ЕГ рекомендує збільшити перелік вибіркового дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчання за ОП лише частково спрямовано на розвиток і формування практичних компетентностей, що було підтверджено спілкуванням з фокус-групою. На практику відводиться 12 кредитів (3 кредити – виробнича практика з політології у 1 семестрі, 3 кредити – виробнича викладацька практика у 2 семестрі, 6 кредитів – переддипломна практика у 3 семестрі). ЕГ пересвідчилась у наявності достатньої кількості укладених договорів про можливість проходження практики здобувачами в установах відповідного спрямування, наскрізної програми практики (<http://surl.li/czxwh>). Відповідно до наданих ЕГ документів, здобувачі ОП у 2022 році проходили практику на одній базі - Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської обласної державної адміністрації. За результатами практики студенти оформили та захистили звіти. Анонімні опитування засвідчують, що результатами практики здобувачі задоволені (<https://cutt.ly/JWBkPJk>). Водночас, надані програми практики, щоденники практики, спілкування з фокус-групою із здобувачів та роботодавцями показали, що практична підготовка частково дозволяє здобути відповідні компетентності, адже з 30.05.2022 по 20.06.2022 здобувачі «ознайомлювалися, аналізували та продовжували аналізувати... роботу департаменту» і тільки з 20.06.2022 по 23.06.2022 – розробляли практичні рекомендації до «Комплексної програми комунікацій влади з громадськістю» та виконували індивідуальне завдання. Втім, які саме практичні рекомендації було розроблено ними, здобувачі так і не змогли сказати. Тому ЕГ робить висновок, що завдання, які виконували здобувачі, були теоретичного і ознайомчого характеру. Педагогічна практика відбувається на базі ЗВО. Силабуси дисциплін передбачають практичні заняття тільки в самостійній роботі з ОК6, а практичні - у форматі участі в круглому столі - з ОК8 та ОК5 (<https://cutt.ly/KWBlpZG>). Здобувачі 2 курсу на прохання назвали викладачів, які проводили практичні вправи («мозковий штурм», ділові ігри, дебати тощо) не згадали таких. Опитування здобувачів щодо поліпшення системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання засвідчило, що практичні вправи, дослідні конспекти тощо використовують 4, а інтерактивні (дискусія, мозковий штурм) – з НПП ОП (<https://cutt.ly/INic96F>). ЕГ вважає за необхідне рекомендувати посилити практикоорієнтованість ОП, зважаючи на потреби регіону і програмні цілі ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ з'ясувала, що ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills). У звіті самооцінювання зазначено, що набуття soft skills відбувається під час вивчення дисциплін "Педагогіка та психологія вищої школи", "Ділова іноземна мова", "Методика викладання соціально-політологічних дисциплін", цю інформацію підтвердили здобувачі в процесі спілкування з ЕГ. Фокус-група здобувачів вважає, що формуванню soft skills сприяють «всі дисципліни». ЕГ з'ясувала, що студенти, які навчаються на ОП, беруть активну участь у житті ЗВО, долучаються до заходів студентського самоврядування, чим також сприяють розвитку соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт не затверджений. ОП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС (1935 годин). Навантаження освітньої складової розподілено на 3 семестри. Зазначений розподіл відповідає вимогам законодавства України до навчального навантаження для другого (магістерського) рівня, а саме ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Загальне аудиторне навантаження обов'язкових ОК складає 648 годин (33,5% від загального обсягу годин), самостійна робота – 1287 годин (66,5%). Серед аудиторних годин переважають лекції (42% від загального обсягу аудиторних годин) та семінарські заняття (58%). Обсяг самостійної роботи здобувача регламентує «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/beesa>), під час формування навчальних планів дотримується обсяг самостійної роботи з кожного ОК у межах від 1/3 до 2/3 від її обсягу. ЗВО проводить опитування здобувачів щодо їх ймовірного навчального перевантаження. За результатами опитування задоволеність від рівня співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою всіма здобувачами було оцінене на «5» за 5-ти бальною шкалою, а реалістичними завдання для виконання назвали 75% опитаних (<https://cutt.ly/lNic96F>). ЕГ робить висновок, що фактичне навантаження здобувачів, в цілому, є відповідним для досягнення цілей та ПРН, ЗВО вживає заходи для адекватного розподілу навантаження на здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не проводиться.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 052 Політологія. Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами. ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills). ЕГ відзначає, що спостерігається налаштованість гаранта ОП, колективу кафедри та ЗВО в цілому на реальні покращення та зміни ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Наявні обов'язкові ОК не повною мірою забезпечують отримання здобувачами всіх ЗК та ПРН, передбачених ОП та Стандартом. Вибіркові дисципліни поділено на два блоки: кафедральні дисципліни і загальноуніверситетські дисципліни. Перелік вибіркового дисциплін надто обмежений. На ОП немає акценту на спеціалізації, регіональному підході та на практикоорієнтованому підході до підбору дисциплін ОП, як заявлено в проектуванні і цілях ОП. ЕГ рекомендує посилити спеціалізацію і практикоорієнтований підхід до підбору дисциплін ОП, розглянути можливість введення практичних робіт на ОК замість семінарських, посилити спеціалізацію і практикоорієнтований підхід до підбору дисциплін ОП, переглянути програму практики та бази практики, забезпечивши реальну долученість здобувачів у процес розробки політичних рішень, надання практичних рекомендацій, оозглянути можливість включення дисциплін (або частини їх) "Моделювання та прогнозування політичних процесів", "Технології протидії політичним маніпуляціям", "Регіональне управління", "Регіональне співробітництво" у блок обов'язкових дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти, зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 052 Політологія, структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів і набуття здобувачами soft skills. Водночас, наявні обов'язкові ОК не повною мірою забезпечують отримання здобувачами всіх ЗК і ПРН, передбачених ОП та Стандартом. Перелік вибіркових дисциплін надто обмежений. На ОП немає акценту на спеціалізації, регіональному підході та практикоорієнтованому підході до підбору дисциплін ОП, як заявлено в проєктуванні і цілях ОП. Встановлені факти і надані аргументи свідчать про часткову невідповідність Критерію 2 встановленим вимогам.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Прийом абітурієнтів на навчання у ЗВО за ОП здійснюється відповідно до затверджених Правил прийому (<http://surl.li/beshn>). Правила прийому мають чітку систематизованість і структурованість, сформульовані зрозуміло, містять інформативно-довідкові додатки. Правила прийому не містять у собі дискримінаційних положень. На сайті ЗВО також розміщена інша необхідна інформація для абітурієнтів щодо вступу на ОП (<http://surl.li/cnvrr>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Для вступу на ОП конкурсний бал для вступників, які мають освітній ступінь бакалавра, визначається як середнє арифметичне результату магістерського тесту навчальної компетентності та фахового вступного іспиту. Для вступників, які мають освітній ступінь магістра або спеціаліста, конкурсний бал визначається як середнє арифметичне результату індивідуальної усної співбесіди з іноземної мови та фахового вступного іспиту. Мінімальний конкурсний бал становить 100. Програмові вимоги для фахових вступних випробувань розробляються за участю представників групи розробників ОП і щорічно переглядаються та оновлюються, враховуючи особливості ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання ПН, які отримані в інших закладах освіти, регламентує Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<http://surl.li/bekyl>). Академічна мобільність учасників освітнього процесу здійснюється на підставі укладених угод про співробітництво між ЗВО та іншими установами або як індивідуальна академічна мобільність. У розділі 5 даного Положення визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти під час академічної мобільності, вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу. У пункті 5.8 зазначеного Положення визначено, що рішення про перезарахування навчальних дисциплін (освітніх компонентів) приймається комісією із визнання та перезарахування результатів навчання, яка формується розпорядженням декана факультету. Перезарахування навчальних дисциплін (компоненту) освітніх програм здійснює голова комісії на підставі рішення комісії. Прикладом застосування даного Положення є перезарахування ПН для здобувача Анастасії Гергель, яка у 2 семестрі 2021-2022 навчального року вивчала дисципліну «Політична історія України ХХ–ХХІ століть» в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (<http://surl.li/czdbd>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, ЗВО регламентує Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<http://surl.li/cjelc>). На сайті ЗВО також міститься деталізована інформація з цього приводу, адресована здобувачам ОП Політологія (<http://surl.li/dcizv>). Процедурно питання зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за освітнім компонентом, регулюються на рівні деканату. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті здійснює комісія, яка створюється розпорядженням декана факультету Здобувач освіти у разі відмови щодо зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, має право звернутися із заявою

про апеляцію до ректора. Наказом ректора створюється апеляційна комісія, яка за результатами розгляду скарги впродовж трьох робочих днів приймає обґрунтоване рішення про повне (часткове) її задоволення або відхилення, присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Для визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті за частиною освітнього компонента, здобувач вищої освіти звертається до науково-педагогічного працівника, який відповідає за реалізацію відповідного освітнього компонента. Здобувачу освіти Олександрю Кір'яну, перезараховано вивчення курсу "Основи державної політики" на платформі Прометеус, як частини навчальної дисципліни "Регіональне співробітництво". У Положенні не передбачено процедури апеляції у випадку відмови у визнанні результатів навчання, здобутих під час неформальної освіти за частиною освітнього компонента. ЕГ вважає, що для процедури визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті за частиною освітнього компонента теж варто передбачити можливість подання апеляції здобувачем освіти. У контексті здійснення права на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, ЕГ рекомендує здійснювати роз'яснювальну роботу, а також надавати консультації здобувачам освіти щодо можливостей участі в неформальній освіті щодо всіх ОК, оскільки це сприятиме розвитку різносторонніх професійних і компетентнісних навичок та вмінь.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Зарахування абітурієнтів на навчання за ОП проходить відповідно до затверджених "Правил прийому", які є систематизованими та структурованими, зрозуміло і чітко сформовані, містять необхідні додатки та не містять положень, які носять дискримінаційний характер. Програмові вимоги для фахових вступних випробувань розробляються за участю представників групи розробників ОП, враховуючи особливості ОП. Питання визнання результатів навчання, які здобуто під час академічної мобільності та у неформальній освіті, регламентуються нормативно-правовими документами, які є на офіційному сайті ЗВО. Існує практика визнання результатів навчання, здобутих під час академічної мобільності та у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ констатує, що недостатньо проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота та не в повній мірі надаються пропозиції здобувачам освіти щодо можливості участі у програмах академічної мобільності і не лише з політології. Вважаємо за необхідне надавати консультації здобувачам освіти щодо можливостей участі в неформальній освіті щодо всіх ОК, оскільки це сприятиме розвитку різносторонніх професійних і компетентнісних навичок та вмінь. Для процедури визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті за частиною освітнього компонента варто передбачити можливість апелювання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, в них немає дискримінаційних положень, вони розміщені на офіційному сайті ЗВО. Правила прийому на навчання за ОП враховують повною мірою особливості самої ОП. У нормативних документах визначені чіткі і зрозумілі процедури визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Визначені правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОП. ЕГ вважає, що на недостатньому рівні проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо визнання результатів навчання, отриманих під час програм академічної мобільності та під час здобуття неформальної освіти. У ЗВО не передбачено процедури апеляції у випадку відмови у визнанні результатів навчання, здобутих під час неформальної освіти за частиною освітнього компонента.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми навчання за ОП регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/beeca>) та Стратегією розвитку ЗВО на 2021-2025 роки (<http://surl.li/bcxjw>). Формами навчання і викладання на ОП є лекційні заняття, самостійна робота, семінарська робота та контрольні заходи. Методи навчання і викладання різних ОК відповідають студентоцентрованому підходу та частково направлені на досягнення ПРН. У результаті аналізу звітів за результатами анкетування здобувачів та зустрічі з фокус-групою, ЕГ було встановлено, що здобувачі задоволені методами навчання і викладання за ОП. Академічна свобода здобувачів за ОП реалізується через можливість обирати вибіркові навчальні дисципліни, обирати тип (реферат, есе, презентація) та теми, у т.ч., пропонувати власні теми, обирати місце проходження практики тощо. Втілення принципів академічної свободи було підтверджено під час зустрічей з фокус-групами здобувачів та наданими ЗВО документами, зокрема, "Положенням про проходження практики" (<https://cutt.ly/SBBxQmR>). Діє система перезарахування кредитів, здобутих у неформальній освіті. Академічна свобода НПП знаходить свій прояв у можливості викладачів виступати з пропозиціями щодо внесення змін до ОП, в тому числі пропонувати нові ОК, обирати форми та методи навчання. ЕГ дійшла висновку, що форми викладання відповідають принципам академічної свободи та спрямовані на побудову студентоцентрованого підходу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті ЗВО у вільному доступі розміщено інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК (у формі силабусів). Фокус-група здобувачів підтвердила вчасне проведення роз'яснювальної роботи, яку здійснюють викладачі та куратори студентських груп щодо вибору блоку дисциплін. Це відбувається на початку кожного семестру у формі презентації. Вибір дисциплін здійснюється через платформу Google. Здобувачі обирають дисципліни на основі силабусу, який розміщено на сайті у вільному доступі. На момент написання звіту на сайті наявні силабуси усіх дисциплін, що читаються на ОП (<https://cutt.ly/3BBxIgi>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факультет і кафедри проводять конференції та круглі столи, активно долучаються здобувачі і НПП. Тематики конференцій та круглих столів відповідають напрямам навчання за ОП. Фокус-група здобувачів підтверджує зацікавленість та ініціативність щодо проведення наукової роботи відповідно до своїх інтересів. Теми магістерських кваліфікаційних робіт також оновлюються щороку (теми були отримані на запит ЕГ). В публічному доступі наявні матеріали про міжнародні науково-практичні конференції за 2021 та 2022 роки (<https://cutt.ly/jBVxNax>). Університет співпрацює з іншими ЗВО Полтавської області, укладено угоди про наукове, науково-технічне співробітництво. Здобувачі мають змогу публікувати результати своїх досліджень у виданнях ЗВО (<http://surl.li/czqnc>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Практика оновлення змісту ОП в ЗВО здійснюється згідно з п.4.6. Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/iBVx6Xm>) і Положенням про РПНД в ЗВО (<http://surl.li/befda>). РПН розробляється щорічно для навчальних дисциплін, які включені до робочого навчального плану, обговорюється на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри. Згідно з відомостями про самооцінювання ОП, ОК ОП оновлюються НПП на основі їхніх наукових досліджень та моніторингу новітніх досягнень відповідних галузей науки. Порівняння навчальних планів 2020-2021 та 2021-2022 навчальних років свідчить про оновлення переліку ОК. Фокус-група підтвердила, що оновлення змісту навчальних дисциплін відбувається щороку перед початком навчального року, навчальний контент та матеріали оновлюються систематично. Водночас аналіз силабусів дозволяє констатувати, що оновлення змісту робочих програм здійснюється частково. З 18 силабусів, розміщених на сайті, 3 силабуси потребують оновлення джерельної бази: «Політичний екстремізм» - найновіше джерело за 2018 рік, «Моделювання і прогнозування політичних процесів» - 2015 рік, «Електронна демократія та електронне урядування» - 2017 рік (<https://cutt.ly/TBVcn2E>). ЕГ пересвідчилася, що у більшості силабусів ОК у переліку базової та додаткової літератури відсутні наукові публікації НПП даної ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Вивчення документальної бази ЗВО засвідчує, що розроблена Стратегія інтернаціоналізації до 2025 року (<http://surl.li/czhsi>), функціонує відділ міжнародних зв'язків, центр міжнародної освіти, центр європейської освіти та іноземних мов (<http://surl.li/ddeaq>). ЗВО є офіційним членом консорціуму eVERUM, має відкритий безкоштовний доступ до ресурсів Thomson Reuters, Web of Science, Scopus. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО відбувається за

такими напрямками: проведення на базі університету міжнародних конференцій (участь у яких беруть як НПП, так і здобувачі), проходження закордонного стажування НПП, участь у проєкті Erasmus+ (проєкт "Участь громадян та соціальний діалог як ключові фактори в розбудові сталих територіальних громад: успішні практики ЄС для України" (<http://surl.li/dddxn>)). Під час зустрічі зі здобувачами, ЕГ встановила, що їм відомо про можливість брати участь у міжнародних проєктах, однак на момент роботи ЕГ прикладів такої участі з боку здобувачів не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Академічна свобода здобувачів за ОП реалізується шляхом реального впровадження власної освітньої траєкторії у зміст освіти. Наявні у публічному доступі силабуси. НПП залучаються до інтернаціоналізації науково-педагогічної діяльності шляхом проходження стажування в іноземних ЗВО та участі у міжнародних проєктах. Існує дієва система Perezарухування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Інтернаціоналізація діяльності за ОП відносно здобувачів представлена слабо – відсутня практика їх участі у програмах міжнародної студентської мобільності. У більшості силабусів ОК у переліку базової та додаткової літератури відсутні наукові публікації НПП ОП. 4 з 18 силабусів на ОП потребують оновлення джерельної бази, є потреба збільшити залученість здобувачів ОП до участі в міжнародних науково-практичних конференціях, наукових розробках кафедри.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За цим Критерієм встановлено, що здобувачі задоволені методами навчання і викладання за ОП; академічна свобода здобувачів забезпечується можливістю вибору кваліфікаційної роботи місця проходження практики; здобувачі можуть реалізувати свій науковий потенціал через участь у конкурсах, конференціях; академічна свобода НПП забезпечується, в тому числі, вільним вибором методів навчання та викладання; у ЗВО сформовано можливості для інтернаціоналізації освітньо-наукової діяльності та наявна практика участі у міжнародних стажуваннях НПП та інших міжнародних проєктах, участі здобувачів у міжнародних проєктах. Недоліками є несистемний підхід до оновлення силабусів НПП, відсутність практики міжнародної студентської мобільності. Загалом, ОП відповідає Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

На ОП застосовується широкий спектр контрольних заходів, які забезпечують перевірку успішності виконання кожного ОК. Засоби контролю успішності включають елементи тестування та усного опитування, що на думку ЕГ є позитивною практикою та дозволяє об'єктивно оцінювати результати навчання. Елементи засобів контролю відповідають ОК та, на думку ЕГ, дозволяють перевірити результати навчання. Заходи перевірки результатів навчання включають засоби публічного опитування здобувачів, проведення тестування та творчі завдання самостійного опрацювання, що було підтверджено під час зустрічі з НПП. Засоби контролю поточних результатів навчання за ОК визначаються викладачем та здійснюються під час занять, водночас вони регулюються Положенням про організацію освітнього процесу. Формування критеріїв оцінювання відображено в силабусах, програмах практик та в програмі атестації за ОП «Політологія», які опубліковані та є у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/OBL8qbz>). Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ЗВО, при формуванні критеріїв оцінювання НПП повідомляє про максимальну оцінку кожного із заходів контролю, що забезпечує чіткість та зрозумілість усіх запланованих перевірок результатів навчання. Інформація про форми заходів з перевірки результатів навчання, шкалу та критерії оцінювання доводиться до здобувачів на першому аудиторному занятті, що описано в Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів (<http://surl.li/befkk>). Дотримання на

практиці цього Положення підтвердилось під час зустрічі із здобувачами першого та другого років навчання. Проводяться опитування здобувачів щодо зрозумілості критеріїв оцінювання, надані позитивні результати свідчать про розуміння критеріїв оцінювання здобувачами (<http://surl.li/cziag>). Здобувачі під час зустрічі підтвердили участь в опитуваннях, зустріч з адміністративним персоналом додала інформацію про те, що опитування проходять регулярно та анонімно.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти ОП, у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи відповідає Стандартам вищої освіти України спеціальності 052 Політологія, затвердженим і введеним у дію наказом Міністерства освіти і науки України від 18.03.2021 № 329 (<http://surl.li/cznav>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура здійснення контрольних заходів на ОП регламентується переліком нормативних актів, що чітко описують порядок здійснення контролю успішності здобувачів та є представленими на офіційній сторінці ЗВО (<http://surl.li/befda>). Об'єктивність екзаменаторів передбачена в Кодексі академічної доброчесності ЗВО і Кодексі про етику викладача та здобувача ЗВО. Практика застосування розроблених нормативних актів реалізується за допомогою процедури оцінювання контрольних заходів, що містить в собі залучення до проведення екзаменів НПП, які викладають інші ОК. Порядок розв'язання конфліктів інтересів учасників освітнього процесу описується в Положенні про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО, документ також є у відкритому доступі на сайті ЗВО. Цей процес передбачає створення тимчасової комісії з участю проректора, начальника юридичного відділу, фахівця уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції, омбудсмена учасників освітнього процесу, що надає оцінку ситуації та делегує рішення ректорові або державним антикорупційним органам. Під час зустрічі із керівником та менеджментом ЗВО, ЕГ виявила, що у закладі не розроблено нормативної бази, що стосувалася б саме запобіганню конфлікту інтересів, а не їх врегулюванню. Водночас зустріч із здобувачами надала ЕГ підстави вважати, що студенти не ознайомлені з процедурою врегулювання конфліктів інтересів. Процедура повторного проходження контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів в ЗВО (<https://cutt.ly/wBL4biW>). Практики реалізації процедури повторного проходження контрольних заходів на ОП не було. Згідно з внутрішніми нормативними документами ЗВО (<http://surl.li/beeca>) (<http://surl.li/ccubf>), здобувачі можуть оскаржувати оцінки. Для цього їм необхідно подати апеляцію на ім'я ректора не пізніше, ніж наступний робочий день після оголошення результатів іспиту. Після цього створюється апеляційна комісія для розгляду обставин оскарження отриманої оцінки. До складу комісії можуть входити представники адміністрації, гарант ОП, НПП та представники студентського самоврядування. У разі виявлення порушень в ході контрольного заходу, що вплинули на результати рішення екзаменаційної комісії, здійснюється зміна результатів оцінювання. Прикладів застосування процедури оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було. Здобувачі, на думку ЕГ, не ознайомлені з процедурою оскарження результатів контрольних заходів. Це підтвердилось під час відповідних зустрічей, оскільки жоден з опитаних студентів не зміг описати алгоритм дій, який передбачений для оскарження результатів контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО прийнято ряд положень, що містять політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності. Серед них: «Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету», «Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету», «Положення про групу сприяння академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету», «Порядок про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів» і «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті» (<https://cutt.ly/DBVVgox>). Під час перевірки кваліфікаційних робіт, відповідно до «Порядку про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів» застосовується антиплагіатна інтернет-система Strikeplagiarism.com, що, на думку ЕГ, є надійним засобом боротьби із неправомірним запозиченням. Водночас згідно із відомостями про самооцінку, аналіз наукових текстів НПП та здобувачів здійснюється за допомогою системи Unicheck.com, що рекомендована МОН України для виявлення плагіату в наукових текстах. Під час зустрічей із гарантом та адміністративним персоналом виявилось, що

на практиці для перевірки робіт і здобувачів і НПП застосовується система Unicheck.com, на підтвердження чого була надана електронна копія Угоди про співпрацю ЗВО із компанією, проте в нормативних документах вказана перевірка за допомогою системи Strikeplagiarism.com. ЕГ вважає це не суттєвим недоліком, оскільки обидві програми для перевірки текстів на недобросовісні запозичення є прийнятними. Відповідно до Кодексу академічної доброчесності ЗВО за порушення академічної доброчесності НПП можуть відмовити або ж позбавити наукового ступеня, а також позбавити можливості займати визначені законом посади. Здобувачі за порушення норм академічної доброчесності можуть нести відповідальність включно із доганою та відрахування із ВНЗ. Під час зустрічей з НПП та здобувачами, ЕГ виявила, що з нормативним документом студентів та викладачів ознайомлюють в обов'язковому порядку, про що свідчить те, що здобувачі підписують цей документ на початку навчального року. Випадків порушення норм академічної доброчесності під час реалізації ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЕГ вважає, що ЗВО має належну нормативну базу для забезпечення зрозумілості проведення контрольних заходів та критеріїв оцінювання. Позитивною практикою є обов'язкове повідомлення студентів про форми та критерії оцінювання контрольних заходів на першому аудиторному занятті. Важливим є персональне ознайомлення учасників освітнього процесу з Кодексом академічної доброчесності, яке практикується в ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує актуалізувати нормативні акти ЗВО, що стосуються порядку перевірки кваліфікаційних робіт на недобросовісні запозичення. ЕГ констатує, що в ЗВО функціонує положення, яке нормалізує порядок врегулювання конфліктів інтересів, що можуть виникнути в освітньому процесі. Водночас ЕГ рекомендує розробити окремі нормативні акти, що запобігають виникненню конфліктів інтересів. Недоліком у виконанні критерію ЕГ вважає слабку проінформованість здобувачів щодо можливостей оскарження результатів контрольних заходів. ЕГ рекомендує, окрім викладення положень про процес оскарження результатів навчання, додатково поінформувати студентів за допомогою НПП та органів студентського самоврядування.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В ОП діє чітка система проведення контрольних заходів, що регламентована нормативною базою ЗВО. Критерії для оцінювання є доступними та зрозумілими для здобувачів. Форми атестації здобувачів відповідають вимогам Стандарту вищої освіти. Розроблена нормативна база, що врегульовує конфлікти інтересів, проте відсутні документальні рекомендації про запобігання таким явищам. Визначений порядок оскарження результатів контрольних заходів, однак інформованість здобувачів про цю процедуру недостатня. В цілому рівень виконання Критерію відповідає вимогам щодо акредитації, за винятком несуттєвих недоліків.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ констатує, що НПП, котрі забезпечують ОП, мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію, навчально-методичні і наукові публікації, в тому числі в іноземних виданнях, здійснюють належне навчально-методичне забезпечення ОП. Підбір НПП на ОП, відповідність їх кваліфікації тематиці навчальних дисциплін є обґрунтованими і зрозумілими. Наукові, академічні і кваліфікаційні характеристики НПП відповідають тим навчальним дисциплінам, які вони забезпечують. Протягом зустрічей з керівництвом ЗВО, факультету, кафедри, гарантом ОП та НПП, ЕГ переконалася у відповідній академічній та професійній кваліфікації НПП, котрі забезпечують реалізацію ОП. 6 НПП забезпечують реалізацію компонентів ОП, 100% мають наукові ступені.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Кадровий добір НПП для здійснення освітнього процесу на ОП реалізується відповідно до нормативних документів і відбувається на конкурсній основі. Дана процедура регулюється Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу НПП (<http://surl.li/vcxip>). Конкурсний відбір НПП проводиться за принципами об'єктивності, відкритості і демократичності, незалежно та обгрунтовано шляхом колегіального рішенням конкурсної комісії та вченої ради. Ставлення до претендентів є неупередженим. В процесі відбору НПП враховується рейтингування претендентів (<http://surl.li/clzzv>) та результати опитування здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/chuzj>). Під час проведення конкурсного відбору для оцінювання рівня та придатності кандидата обов'язковою умовою участі у конкурсі є проведення відкритого заняття.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В контексті реалізації ОП відбувається анкетування роботодавців щодо реалізації ОП (<http://surl.li/czxwa>, <http://surl.li/czxvv>). В рамках реалізації освітнього процесу відбулася зустріч здобувачів ОП із радником голови Полтавської обласної ради Олександром Буцьким (<http://surl.li/djttd>). Представники групи забезпечення ОП зустрілися із роботодавцями з метою обговорення актуальних проблем підготовки магістрів політології та основних положень освітньої програми (<http://surl.li/djtug>). В контексті організації виробничих практик, укладено угоди про співпрацю і співробітництво та про проведення практик (<http://surl.li/czxwh>). З метою отримання інформації про можливості працевлаштування відбулися зустрічі здобувачів освіти в структурах органів місцевого самоврядування (<http://surl.li/czxjx>). ЗВО отримано пропозиції, відгуки і рецензії на ОП від стейкхолдерів (<http://surl.li/czqlz>), (<http://surl.li/czqma>), (<http://surl.li/czxwx>), (<http://surl.li/czgcj>). Під час проведення практики «Вступ до фаху» із здобувачами зустрілися директор телеканалу «ІРТ-Полтава» Ігор Кужик (<http://surl.li/dduwc>) і начальник відділу адміністрування Державного реєстру виборців Полтавської обласної військової адміністрації Сергій Ляхівненко (<http://surl.li/daoqc>). Проте, ЕГ в процесі спілкування із роботодавцями з'ясувала, що залучення роботодавців до реалізації та організації освітнього процесу є несистемним, не носить регулярного характеру, відзначається фрагментарністю і ситуативністю.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У ЗВО діє практика залучення на ОП до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів, представників роботодавців. В рамках проведення навчальних занять за участі представників роботодавців перед здобувачами виступила заступниця Нехворощанського сільського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Ольга Хоменко в контексті навчальної дисципліни «Кратологія» під час проведення онлайн-семінару (<http://surl.li/czxzj>). Лекцію з навчальної дисципліни «Кратологія» щодо проблематики реалізації державної влади прочитала кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Чорноморського національного університету імені Петра Могили Наталія Громадська (<http://surl.li/djswx>). Завідувач кафедри загальної педагогіки та андрогогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор педагогічних наук, доцент Володимир Мокляк у межах навчальної дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» виступив перед здобувачами щодо обговорюваних проблематик (<http://surl.li/djszh>, <http://surl.li/djvti>). Лекцію з дисципліни «Державна політика» на тему «Державна інформаційна політика» прочитав заступник директора Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської облдержадміністрації Олександр Отич (<http://surl.li/djtsl>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО забезпечує можливість підвищення кваліфікації і стажування НПП. Даний процес регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/bepft>). На початку кожного року затверджується план підвищення кваліфікації НПП. ЗВО сприяє професійному розвитку НПП через тренінги, вебінари, спеціалізовані курси (<http://surl.li/cgtan>). Моніторинг рівня професійної підготовки НПП здійснюється шляхом рейтингування (<http://surl.li/clzzv>), взаємного відвідування занять, опитування здобувачів (<http://surl.li/chuzj>), аналізування процесу та результатів підвищень кваліфікації (<http://surl.li/czxzn>). НПП ОП завдяки участі у вебінарах підготували два міжнародних проекти в межах Еразмус+, один з яких пройшов процедуру відбору Єврокомісії (<http://surl.li/dddxn>). Реалізація системи професійного розвитку НПП здійснюється у співпраці з Національним університетом біоресурсів і природокористування України, Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка, а також шляхом участі НПП в закордонних стажуваннях. Зокрема, гарант ОП, професор Анастасія Некряч пройшла стажування в Університеті бізнесу (місто Домброва Гурніча, Польща) та в Європейському інституті безперервної освіти (Словаччина), доценти Алла Ільченко, Світлана Макарець, Юлія Помаз, Сергій Приходько у Західно-Фінляндському коледжі (місто Гуйтнінен, Фінляндія) і в Науково-дослідному інституті Люблінського науково-технологічного парку (місто Люблін, Польща).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Заходи, які застосовуються в ЗВО для стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП, включають матеріальні та моральні заохочення, стимулюються адміністрацією і профспілковою організацією. Сумлінне виконання професійних обов'язків є підставою для їх заохочення (значні досягнення з наукової, навчально-методичної і виховної роботи, добросовісне виконання службових обов'язків, ініціативні раціоналізаторські пропозиції, високі результати в рейтинговому оцінюванні, отримання призових місць здобувачами в конкурсах, олімпіадах тощо). Стимулювання НПП здійснюється шляхом преміювання, вручення нагород тощо. Форми і види стимулювання регламентуються Колективним договором (<http://surl.li/bcxjrp>), Положенням про встановлення доплат і надбавок працівникам (<http://surl.li/cpori>), Положенням про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам (<http://surl.li/cporl>), Положенням про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам (<http://surl.li/bcxjs>), а також Правилами внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/bergn>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЕГ, проаналізувавши нормативну базу ЗВО, після спілкування із начальником відділу кадрів ЗВО Оленою Овчарук, НПП і здобувачами освіти, дійшла висновку, що НПП, які забезпечують ОП, мають відповідну академічну і професійну кваліфікацію, наукові публікації та здійснюють науково-методичне забезпечення ОП. Добір НПП для забезпечення освітнього процесу відбувається відповідно до нормативних документів, на конкурсній основі, відкрито і прозоро. Конкурсний відбір здійснюється об'єктивно та обґрунтовано шляхом ухвалення колегіальних рішень, неупередженості до кандидатів. До процедури конкурсного відбору НПП залучаються здобувачі освіти шляхом проведення опитувань. Існує практика залучення на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі до проведення аудиторних занять та виробничої практики. ЕГ констатує співпрацю роботодавців з ОП. НПП ОП пройшли стажування у вітчизняних і закордонних освітніх та наукових установах. Системним елементом моніторингу рівня професійної підготовки НПП є діюча система рейтингування. Результати пройдених стажувань, підвищення рівня кваліфікації та рейтингування враховуються під час обрання за конкурсом. Система заходів, що використовуються з метою стимулювання розвитку викладацької майстерності включає моральні та матеріальні заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ в процесі спілкування із роботодавцями з'ясувала, що залучення їх до реалізації та організації освітнього процесу є несистемним, не носить регулярного характеру, є фрагментарним і ситуативним.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна підготовка НПП ОП забезпечує досягнення визначених цілей ОП та ПРН. Процедури здійснення конкурсного добору НПП є прозорими, дають можливість забезпечувати належний рівень їхнього професіоналізму для роботи на ОП. ЗВО і кафедра залучають до проведення освітнього процесу роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі. Професійному розвитку НПП сприяють програми, як самого ЗВО, так і співпраця з іншими структурами. На основі нормативних документів ЗВО реалізовується стимулювання викладацької майстерності НПП. Залучення роботодавців до реалізації та організації освітнього процесу є несистемним, не носить регулярного характеру, відзначається фрагментарністю і ситуативністю.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ, в результаті інтерв'ювання здобувачів, НПП, представників адміністрації, аналізу даних та огляду МТБ пересвідчилася в достатності матеріально-технічних ресурсів для реалізації цілей та ПРН за ОП. В ЗВО наявні навчальні лекційні аудиторії з мультимедійним обладнанням, є 28 комп'ютерних класів (3 - на даній ОП), з 2021 року на факультеті функціонує лінгафонний кабінет (<http://surl.li/daiby>). Корпуси ЗВО підключені до мережі Інтернет, функціонують 50 зон Wi-Fi. В університеті працює дистанційна система навчання на платформі Moodle. У бібліотеці, загальною площею 898,1 кв. м., працює 7 книгосховищ, 4 пункти видачі літератури, наявне сучасне обладнання (комп'ютери з доступом до мережі Інтернет, зона wi-fi), доступ до наукометричних баз даних, читальна зала. Бібліотека має власну електронну сторінку, легку у навігації, містить корисну інформацію для здобувачів та НПП, відображає нові надходження, наявні фахові видання та навчальні посібники. Працює репозитарій. Діє послуга електронного каталогу, є можливість підібрати літературу в режимі online. Бібліотечно-інформаційна система ЗВО забезпечує студентів та НПП ОП необхідним навчально-науковим ресурсом. В ЗВО створені умови для дозвілля і охорони здоров'я здобувачів (зокрема, окремий корпус №5), працюють творчі гуртки. Важливе місце займає спортивна складова: в університеті працює багато спортивних секцій на базі спортивного комплексу, до якого входять спортивні зали, спортзал із силовими тренажерами, зал із столами для тенісу, шейпінгу, боксу, повітряною гімнастикою, карате, баскетболом тощо. На території університету функціонує ботанічний сад, який використовується учасниками освітнього процесу для відпочинку. Також на ОП закуплено необхідну апаратуру та обладнання для облаштування студії телезапису. Сильною стороною в розрізі цього підкритерію ЕГ вважає представлення ЗВО в соціальних мережах Facebook (<https://www.facebook.com/PDAU1920>), каналі Youtube (<https://www.youtube.com/user/PoltavskaDAA>), Instagram (<https://www.instagram.com/pdau1920/>), Telegram каналах (https://t.me/nmapo_edu_ua/), регулярне висвітлення останніх подій ЗВО в різноманітних рубриках офіційного сайту ЗВО (<https://cutt.ly/SBWWrWT>). Аналіз матеріально-технічної бази ЗВО свідчить, що зміст ОП, в цілому, відповідає наявним інструментам та обладнанню, що може бути використано у навчальному процесі. Внесені до ОП навчальні дисципліни не потребують спеціалізованих аудиторій з відповідним обладнанням. Визначені в ОП ПРН можуть бути реалізовані в аудиторіях з мультимедійним та демонстраційним обладнанням та комп'ютерним класом, які були продемонстровані ЗВО.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ констатує, що користування інфраструктурою ЗВО (аудиторним фондом, комп'ютерними кабінетами, бібліотекою, методичними та навчально-науковими ресурсами, спеціалізованим спорядженням, інформаційними центрами тощо) здійснюється на безоплатній основі. Для реалізації освітнього процесу у студентів є постійний доступ до електронних ресурсів ЗВО, який забезпечується через університетські комп'ютери, бібліотеку або власні комп'ютери за допомогою мережі Інтернет. Користування послугами бібліотеки, первинна перевірка кваліфікаційних робіт на антиплагіат є безкоштовною для здобувачів, платною – за умови вторинного проходження. Наявність безоплатного доступу до Інтернету в гуртожитку була підтверджена фокус-групою, водночас зазначено, що він достатній для навчання лише на 1 поверсі, на інших поверхах потрібно купувати роутер і оплачувати Інтернет самостійно. ЕГ рекомендує покращити умови доступу до мережі Інтернет в усіх приміщеннях ЗВО.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО приділяє достатньо уваги питанням безпеки здобувачів та НПП. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів і дає можливість задовольнити їх потреби та інтереси. На основі наданих гарантом ОП відео- та фотоматеріалів МТБ ЗВО, а також результатів інтерв'ювання, ЕГ дійшла висновку про те, що навчальні приміщення перебувають у відповідному до технічних вимог стані, а безпосередньо в університеті забезпечується безпечне освітнє середовище. Під час спілкування із здобувачами у ЕГ також склалося враження про дружнє середовище у студентській спільноті ОП. В ЗВО дотримуються заходів безпеки під час військового стану (йдуть в укриття в випадку повітряної тривоги) та карантину (використовують індивідуальні засоби захисту та дотримуються загальних правил гігієни). Представник органів студентського самоврядування підтвердив, що ЗВО враховує потреби здобувачів освіти щодо поліпшення освітнього середовища.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ встановила, яким чином відбувається організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка, та прийшла висновку що ці підтримки на достатньому рівні. Взаємини студентів із ЗВО із організаційних та адміністративних питань переважно реалізуються через кураторів академічних груп, старост, працівників кафедр і деканатів, через офіційний сайт ЗВО та через додаткові джерела інформування. Інформаційна та консультативна підтримка здійснюється через комунікацію із викладачами кафедри, працівниками бібліотеки, студентським самоврядуванням, а також через онлайн ресурси університету. Соціальна підтримка студентів реалізується через створення та поліпшення умов їх перебування у ЗВО та гуртожитках. На зустрічі здобувачі висловили в цілому задоволеність підтримкою зі сторони адміністрації. Під час огляду МТБ, ЕГ також було ознайомлено із

функціонування психологічної служби в університеті. Позитивною практикою ЕГ вважає наявність омбудсмена учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/eBBEuhU>) і наявного графіка опитувань щодо усіх сторін навчального процесу (<https://cutt.ly/iBBEskm>). Підтримка осіб з особливими освітніми потребами відбувається на рівні з іншими здобувачами. Працює електронна скринька довіри та телефон «довіри». Можна отримати психологічну консультацію безпосередньо від психолога та домовитись про індивідуальну зустріч.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП здобувачі з особливими освітніми потребами не навчаються. Водночас, в ЗВО створені умови доступності закладу, а саме: навчальні корпуси облаштовані пандусами на вході, є спеціальний візок для осіб, які можуть потребувати такої допомоги, кнопка виклику для допомоги, спеціальна жовта стрічка для людей із вадами зору. Також корпоративна етика на доволі високому рівні, що у свою чергу дозволяє отримувати повноцінні якісні освітні послуги здобувачами із особливими освітніми потребами. Є можливість навчатись за індивідуальним графіком. На онлайн зустрічі з директором бібліотеки ЕГ звернула увагу на те, що для осіб з вадами зору відсутні книжки у бібліотеці. ЕГ отримала запевнення, що це взято до уваги і буде виправлено.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО діє політика попередження і боротьби із дискримінацією та сексуальними домаганнями, що закріплено в Положенні щодо протидії булінгу (цькуванню) (<http://surl.li/dalob>), Положенні про порядок вирішення конфліктних ситуацій (<http://surl.li/bejja>). Також працює уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції (<http://surl.li/darvw>). Психологічна служба здійснює супровід і адаптацію до умов освітнього процесу, проводить заходи з попередження будь-яких видів і форм насильства та конфліктів, здійснює консультативну допомогу з питань навчання, проводить опитування. Однак, зустрічі продемонстрували недостатнє інформування здобувачів щодо загальноуніверситетських механізмів врегулювання конфліктів, відтак ЕГ констатує необхідність вдосконалення механізмів комунікації із студентами щодо їх інформування з цього питання. Як повідомляє академічний персонал, НПП, здобувачі, студентське самоврядування конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо) не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

МТБ університету є сильною стороною ОП, яка повністю забезпечує досягнення визначених цілей програми та програмних результатів. ЗВО забезпечує безоплатний доступ всіх учасників освітнього процесу до аудиторій з сучасним обладнанням, інформаційних ресурсів, наукометричних баз Scopus та Web of Science, актуальна інформація регулярно оновлюється в соціальних мережах Facebook, каналі Youtube, Instagram, Telegram. Забезпечено сприятливий морально-психологічний клімат та умови для навчання за ОП. Здобувачі вищої освіти мають право на безкоштовний доступ до користування інфраструктурою ЗВО (спортивні зали та майданчики, бібліотека, комп'ютерні класи, інфо-центри тощо). Впроваджено та використовується в освітніх процесах віртуальне навчальне середовище Moodle. На території ЗВО є ботанічний сад, який дозволяє учасникам освітнього процесу проводити дозвілля, функціонує окремий корпус студентського дозвілля №5. Наявні творчі гуртки, які забезпечують дозвілля студентів після занять. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я учасників освітнього процесу, які навчаються за ОП, задовольняє потреби та інтереси, забезпечує підтримку здорового способу життя.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ констатує недостатню поінформованість студентів про політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, тому рекомендує її підвищити та провести опитування серед студентів з цього питання. Варто покращити покриття в гуртожитках мережею Інтернет.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Проведений аналіз МТБ засвідчив, що в цілому вона відповідає встановленим вимогам. ЗВО продемонстрував належний рівень МТБ та фінансових ресурсів, які в сукупності гарантують досягнення результатів навчання визначених ОП. Освітнє середовище є безпечним, а ЗВО здійснює належну підтримку здобувачів вищої освіти і проводить політику спрямовану на виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій. Виділені вище сильні сторони та позитивні практики дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП рівню В за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО має формалізовані процеси розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, яких послідовно дотримується. Процедура розробки ОП описується в “Методичних рекомендаціях з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти” (<https://cutt.ly/5BV8R1s>). Цей процес включає громадське обговорення ОП, що триває не менше місяця після публікації на офіційному сайті ЗВО. Протягом тижня після обговорення робоча група, що працювала над програмою вносить зміни до ОП відповідно до зведеної таблиці пропозицій стейкхолдерів, яка також публікується на офіційному сайті ЗВО. Після завершення процедур громадського обговорення та змін, ОП затверджується кафедрою, науково-методичною радою спеціальності, вченою радою факультету та вченою радою ЗВО, після чого ОП вводиться в дію наказом ректора. Моніторинг ОП здійснюється не менше одного разу на рік гарантом ОП, що разом із робочою групою вносить зміни, базуючись на проведеному анкетуванні стейкхолдерів. Востаннє зміни до ОП вносилися в 2022 році, проект програми зі змінами був опублікований на сайті ЗВО для громадського обговорення, додано два нових ОК відповідно до рекомендацій академічної спільноти та стейкхолдерів. ЕГ вважає, що описаний механізм затвердження, моніторингу та змін в ОП відповідає вимогам Критерію.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі мають вплив на зміни ОП безпосередньо та через органи студентського самоврядування. Це підтверджено ЕГ, як за допомогою аналізу документів, так і через роботу у фокус-групах. На ОП проводяться регулярні опитування здобувачів, щодо якості викладання ОК, їх доцільності та зацікавленості студентів у засвоєнні інформації, передбаченої ОП. Опитування проводяться через електронний кабінет студента. Зустріч зі здобувачами підтвердила зацікавленість студентів у моніторингу ОП, спілкування у відповідних фокус-групах підтвердило активну участь в анкетуванні. В ЗВО діють нормативні акти (<https://cutt.ly/jBNrTjm>), що передбачають обговорення результатів анкетування на рівнях кафедри, факультету та університету і врахування результатів для підвищення якості ОП та кваліфікації НПП. Це надає підстави ЕГ зробити висновки про те, що позиція здобувачів враховується під час перегляду ОП. Здобувачі також долучені до перегляду ОП за допомогою участі в робочій групі, що вносить зміни. За ініціативи здобувача з ОП було вилучено один з ОК. Ці зміни були зафіксовані в таблиці Узагальнення пропозицій та зауважень стейкхолдерів ЗВО (<https://cutt.ly/wBNr6kz>). За результатами проведеної роботи в фокус групах, ЕГ констатує, що практика безпосереднього залучення здобувачів до формування та перегляду ОП проводиться в ЗВО та має системний характер. Пропозиції здобувачів обговорюються, про що свідчать публічні документи не тільки даної ОП, але й інших, опублікованих на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/KBMDqQa>). Участь студентського самоврядування у процесах забезпечення якості ОП регулюється нормативною базою ЗВО (<http://surl.li/daqbk>). Члени студентського самоврядування долучені до коригування ОП, оскільки присутні у вченій раді університету, вчених радах факультетів, Раді з якості вищої освіти університету, які мають прямий вплив на затвердження програми та змін до неї. Зустрічі з адміністративним персоналом та представниками студентського самоврядування надають підстави ЕГ вважати, що студентське самоврядування залучене до формування анкет, відповідно до яких відбуваються зміни в ОП. Органи студентського самоврядування активно долучаються до вдосконалення якості освіти в ЗВО. Зокрема, під час дистанційного навчання студентське самоврядування провадило конкурс з популяризації академічної доброчесності (<https://cutt.ly/RBMFoOo>) та продовжило активно спілкуватися зі здобувачами через соціальні мережі, що було виявлено ЕГ при зустрічі із представниками органів студентського самоврядування. Водночас рівень залучення здобувачів аналізованої ОП в діяльності самоврядування лишається низьким, про що свідчать зустрічі зі студентами. Здобувачі погано орієнтуються в системі студентського самоврядування та опосередкованих механізмах впливу на зміни в ОП через них.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В рамках забезпечення цілей ОП було укладено угоди про співпрацю з такими роботодавцями: Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської ОДА, обласною радою, ГО «Інститут виборця «Полтавщина» та Комунальною організацією «Інститут розвитку міста» Полтавської міської ради (<https://cutt.ly/vBV6McU>) Такий вибір обґрунтовується регіональним орієнтуванням ОП. Стейкхолдери були долучені до процесу перегляду ОП в 2022 році. Зокрема, пропозиція роботодавців посилити регіональний аспект ОК була врахована у змінах ОП 2022 року. Цей факт засвідчує опублікована ЗВО таблиця «Узагальнення пропозицій та зауважень стейкхолдерів Полтавського державного аграрного університету ОП Політологія, ступінь вищої освіти «Мариєтр»» (<https://cutt.ly/nBZS8um>). Під час спілкування у відповідній фокус-групі ЕГ підтвердила ці задокументовані дані. Зовнішні стейкхолдери залучені до моніторингу та корегування ОП через опитування (<https://cutt.ly/tBZSNbP>). Пропозиції роботодавців враховуються під час перегляді ОП, що регламентується нормативною базою ЗВО (<https://cutt.ly/jBNrTjm>). Окрім цього, проводяться обговорення ОП між кафедрою та зовнішніми стейкхолдерами, круглі столи, відкриті заняття із здобувачами з метою поліпшення ОК, врахування регіональної, галузевої специфіки та вдосконалення практичної складової ОП (<https://cutt.ly/wBNaTBN>). Зустріч із представниками роботодавців підтвердила зацікавленість стейкхолдерів у підготовці кадрового потенціалу за ОП, водночас, лише деякі роботодавці підтвердили готовність забезпечити зайнятість майбутніх магістрів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Оскільки ОП була введена в дію у 2021 році, з терміном навчання 1,4 роки, під час її розробки та введенні змін пропозиції випускників ОП не могли бути внесені за їх відсутністю. Водночас, в ЗВО функціонує відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, який збирає та систематизує інформацію про наявні вакансії (<https://cutt.ly/dBZDW5X>). Загалом, в ЗВО функціонує система отримання інформації про працевлаштування випускників у вигляді електронного анкетування (<https://cutt.ly/QBZDOak>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ЗВО існує система моніторингу та забезпечення якості освіти, що забезпечує виявлення недоліків ОП. Вона містить в собі анкетування широкого кола стейкхолдерів та НПП, моніторинг ресурсів необхідних для забезпечення якості реалізації ОП, а також моніторинг наукової та освітньої діяльності НПП. На основі проведеної роботи складається звіт з переліком виявлених проблем, механізмами та строками їх вирішення. Описаний алгоритм дій за результатом моніторингу 2021-2022 року виявив недоліки структурно-логічної схеми ОП, було рекомендовано доопрацювати ОП та оформити згідно з новими вимогами. НПП було рекомендовано збільшити кількість публікацій у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Ці недоліки були виправлені, шляхом удосконалення ОП та більш активній участі НПП в міжнародних стажуваннях та збільшенню наукових публікацій у рекомендованих виданнях. Система забезпечення якості ОП, що функціонує в ЗВО, забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП. ЕГ вважає внутрішню систему забезпечення якості ОП дієвою та достатньою для відповідності Критерію.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП є первинною, але при її підготовці враховувалися рекомендації, надані під час акредитації ОП Політологія бакалаврського рівня, надані в 2021 році. Зокрема, міжнародна наукова діяльність та наукові публікації НПП були кількісно збільшені, силабуси були доповнені публікаціями викладачів кафедри. ЕГ вважає, що проведені заходи щодо виправлення можливих недоліків ОП на основі досвіду зовнішнього оцінювання бакалаврської програми «Політологія» є позитивною практикою достатньою для виконання Критерію. Представники ЗВО та гарант ОП під час зустрічей з ЕГ запевнили, що вони відкриті до пропозицій та рекомендацій та готові удосконалювати ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ЗВО серед академічної спільноти сформована культура якості, що сприяє розвитку та вдосконаленню ОП. Члени академічної спільноти залучені до процесів формування, реалізації та удосконалення ОП. Участь академічної спільноти у ВЗЯО регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/mBZFh5i>). Згідно з цим документом академічна спільнота залучена до ВЗЯО на декількох рівнях. Зокрема, контрольні функції забезпечує вчена рада факультету та деканат, моніторинг якості виконання ОП покладений на відділ моніторингу та забезпечення якості освіти, що розробляє рекомендації та консулює гарантів

з питань забезпечення якості ОП. Рада з якості вищої освіти ЗВО визначає напрямки діяльності щодо ВЗЯО. Вчена рада університету формує політику внутрішнього забезпечення якості освіти та затверджує нормативні акти, які регулюють описані процеси. Під час проведених зустрічей ЕГ з'ясувала, що на ОП згадані положення реалізуються на практиці. Академічна спільнота активно долучається до змін в ОП, загалом, та вдосконаленні її окремих компонентів. Пропозиції від академічної спільноти зауважуються та опрацьовуються при перегляді ОП. НПП та інші представники ЗВО запевнили ЕГ, що діяльність академічної спільноти закладу освіти спрямована на вдосконалення змісту ОП, а університет залишається відкритим та готовий забезпечити покращення ОП. Учасники освітнього процесу демонструють свою зацікавленість у поліпшенні ОП через постійне внесення пропозицій під час перегляду ОП та за активної участі в електронному анкетуванні та моніторингу ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО має усю необхідну внутрішню нормативну документацію для здійснення високоякісного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, створено відповідний структурний підрозділ, розроблено усі необхідні механізми та політики для успішної реалізації. ЕГ вважає сильною стороною у виконанні Критерію регулярні опитування здобувачів та НПП щодо якості освітніх послуг, які практикуються в ЗВО та мають вплив на перегляд та формування ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною у виконанні критерію ЕГ визначає відсутність системної роботи із зовнішніми стейкхолдерами, епізодичність їх участі у вдосконаленні ОП. Робота у відповідній фокус-групі виявила, що, не зважаючи на проявлену зацікавленість щодо ОП, лише деякі із роботодавців виявили готовність працевлаштувати майбутніх випускників. Зважаючи на широке коло зовнішніх стейкхолдерів, ЕГ вважає, що їх поінформованість про ОП та її майбутніх випускників є недостатньою для забезпечення їхньої зацікавленості у здобувачах, як майбутньому кадровому потенціалу. Здобувачі мало проінформовані про органи студентського самоврядування, загалом, та можливості їх впливу через них на вдосконалення якості ОП. ЕГ рекомендує посилити співпрацю із роботодавцями, зокрема, зосередити увагу на ОТГ з метою покращення практичної складової ОП. Також ЕГ рекомендує створити можливості для написання замовних робіт магістрів, що змогли б розв'язати поточні практичні проблеми в структурах майбутніх роботодавців. Інформування здобувачів ОП про опосередкований вплив на зміни в ОП через органи студентського самоврядування необхідно поліпшити за допомогою більш активної участі органів СС в освітньому процесі на ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Внутрішнє забезпечення якості ОП в цілому відповідає вимогам Критерію. Існують несуттєві недоліки, які при вдосконаленні співпраці із зовнішніми стейкхолдерами та органами студентського самоврядування можуть бути виправлені. Загалом, в ЗВО функціонує налагоджена система внутрішнього забезпечення якості освіти. До змін в ОП долучені всі зацікавлені сторони. Система моніторингу дієва та відповідає вимогам критерію. Академічна спільнота та здобувачі зацікавлені у вдосконаленні ОП та активно долучаються до змін у ній.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО є розвинута нормативна база, що забезпечує регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу. Освітній процес регулюється, зокрема Статутом, Колективним договором, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Кодексом академічної доброчесності, Кодексом про етику викладача та здобувача, Положенням про омбудсмена учасників освітнього процесу, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, Методичними рекомендаціями з розроблення освітньої (освітньо-

професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти, Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів, Положенням про атестацію здобувачів та екзаменаційну комісію, Положенням про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти, Положенням про проведення практики студентів, Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу. Нормативні акти є у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/IBZZMae/>). Правила, які описані в нормативних документах є чіткими та зрозумілими. Нормативна база є публічною та доступною для всіх учасників освітнього процесу. Перелік документів та їх електронні копії представлені на офіційному сайті ЗВО. Під час зустрічей зі здобувачами, ЕГ виявила, що студенти ознайомлені з більшістю своїх прав та обов'язків. Це стосується академічної мобільності та академічної доброчесності, згідно з якими провадиться регулярна та системна інформаційна робота, що охоплює не тільки публікації відповідних положень на сайті ЗВО, але й донесення інформації через спілкування з НПП та адміністративним персоналом. Проте, існують винятки, що стосуються врегулювання конфліктів інтересів та оскарження результатів контрольних заходів. Під час зустрічей зі здобувачами ЕГ виявила, що студенти не ознайомлені зі своїми правами та обов'язками у цих сферах. Загалом, ЕГ констатує, що під час реалізації ОП усі правила та процедури дотримуються згідно чинного законодавства та внутрішньої нормативної бази.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП Політологія (другого (магістерського) рівня) було оприлюднено на сайті ЗВО 24.12.2021 року (<https://cutt.ly/TBNOZgO>), ОП знаходилася на громадському обговоренні у період з 11.01.2022 р. по 11.02.2022 р. Після закінчення громадського обговорення була оприлюднена таблиця Узагальнення пропозицій та зауважень стейкхолдерів (<https://cutt.ly/yBZXtiF>). Таким чином, на думку ЕГ, було дотримано всіх норм публічності, рекомендованих НА, стосовно виконання Критерію. ЕГ констатує, що зацікавлені сторони мали можливість подавати свої пропозиції та зауваження до проекту ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО оприлюднена детальна та достовірна інформація про ОП. Зокрема, освітньо-професійна програма «Політологія» другого магістерського рівня, рецензії на освітньо-професійну програму, відгуки на освітньо-професійну програму, програми атестацій здобувача вищої освіти, наскрізна програма практик, перелік навчальних дисциплін із силабусами (<https://cutt.ly/UBZXkog>). Оприлюднено програму вступних випробувань (<https://cutt.ly/OBVOXNh>). На думку ЕГ обсяг опублікованої інформації є достатнім для забезпечення можливості потенційним вступникам та роботодавцям ознайомитися з ОП, її цілями та змістом підготовки здобувачів. Загальні політики ЗВО свідчать про його відкритість, публічність та прозорість.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ констатує широку внутрішню нормативно-правову базу, яка знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗВО, винесення на громадське обговорення проектів ОП та деяких положень, наявність повної інформації про ОП на сайті університету, яка дозволяє усім стейкхолдерам у достатній мірі ознайомитись з її складовими, відкритість університету до процесів акредитації та публікації усіх висновків в окремому розділі на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Здобувачі, попри загальну проінформованість про наявність своїх прав, недостатньо орієнтуються в процедурах, що забезпечують оскарження результатів контрольних заходів та врегулюванні конфліктів інтересів. ЕГ рекомендує системно інформувати студентів про їх права через пряму комунікацію із органами студентського самоврядування та представниками адміністрації ЗВО. Перш за все варто інформувати здобувачів про їх можливості, які передбачені нормативною базою ЗВО щодо оскарження результатів контрольних заходів та процедури врегулювання конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу є чітко описаними в нормативній базі ЗВО у вигляді положень та інших нормативних актів, що опубліковані на офіційному сайті ЗВО. Проект ОП був оприлюднений для громадського обговорення в терміни передбачені рекомендаціями НА, зміни до ОП за підсумками обговорення були узагальнені та оприлюднені у відповідній таблиці. Інформація про ОП є доступною та публічною. Загалом, вимоги прозорості та публічності ОП відповідають рекомендаціям Критерію, проте проінформованість здобувачів про їхні права є недостатньою та потребує доопрацювання, зокрема, це стосується процедури оскарження контрольних заходів та врегулювання конфліктів інтересів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>УТОЧНЕНА ПРОГРАМА ВІЗИТУ_ОП_Політологія_13-15 жовтня.pdf</i>	fEu+rInIvCMez6/oesCEaerQXFwboLTVt3h5O+pVZg U=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Білоус Олег Михайлович

Члени експертної групи

Стадніченко Ольга Іванівна

Міщук Віктор Валентинович